

Muistio 20.5.2021

Theseus-kehittämisryhmä 5/2021

Aika: to 20.5.2021 klo 12.00–14.00
Verkkokokous

Kutsutut Juppi, Mira, Amkit –konsortio, pj.
Klinga-Hyöty, Eeva, Haaga-Helia
Koistinen, Minna, Oamk/Oulun yliopiston kirjasto
Lahtinen, Hanna, Laurea
Marjamaa, Minna, Laurea
Nyqvist, Antti, Haaga-Helia
Tolonen, Tiina, Oamk/Oulun yliopiston kirjasto

1. Kokouksen avaaminen

Asialistan hyväksyntä ja sihteerin valinta. Sihteeriksi valittiin Antti Nyqvist.

2. Edellisen kokouksen muistio

Tarkistettiin edellisen kokouksessa 8.4. käsiteltyjen asioiden eteneminen.

3. Theseus-yhteys henkilöiden ajankohtaiset asiat

3.1. 200 000 tallennusta täynnä

Juhlitaan kun 200 000 opparia täynnä?
Viimeksi kyllä juhlittiin tallennukset (100 000/ 2016), tosin silloin ei ollut vielä julkaisuja? Lahjaehdotus?

Päätös: Odotetaan 200 000 opinnäytetyötä joka mahdollisesti syksyllä, ja käsitellään lahja-asia myöhemmin.

3.2. Minna kartoitti uutiskirjepalveluita ja pyysi tarjouksia. Creamailer valittiin hinnan perusteella.

Päätös: Uutiskirjeen aikatauluttamisesta keskustellaan konsortion sihteerin kanssa (Minna). ATT-verkoston uutiskirjeelle oma graafinen ulkoasu. Seurataan tarvetta.

3.3. Theseus ja datalouhinta

Erästä ammattiopistosta oli tullut kysely Theseuksen sisällön käytöstä datanlouhintaan. Hankkeen koordinaattorilta tuli toive yhteisestä palaverista ja tiedustelivat mahdollisia ajankohtia.

Keskustelua tiedolouhinta-asiasta.

Voiko Theseus-toimisto tai AMKIT-konsortio antaa lupaa tai kieltää louhintaa? Kuitenkin tekijänoikeuksien suojelu oleellista, ja voidaan esittää käsityksemme ja tulkintamme asiasta. AMKIT-konsortio ei ole juridisesti vastuussa, vaan omistaja Arene, joten pitäisikö kysely ohjata heidän suuntaan? Tulossa oleva tekijänoikeuslaki myös muuttaa tilannetta.

Onko muissa julkaisuarkistoissa asiaa/kokemusta tiedonlouhinnasta? Mira vähän kysellyt ja kaivellut, ei ole löytänyt selkeitä vastauksia. Kansalliskirjasto ei ota myöskään selkeää kantaa. Minna K. kysynyt organisaatiossaan, ei ollut kokemusta asiasta.

Päätös: Ohjesivu datanlouhintaan liittyen tehdään vasta tekijänoikeuslain uudistuksen jälkeen.

Päätös: Mira ottaa yhteyttä kysymyksen esittäneeseen projektipäällikköön: amkit-konsortio / Theseus-toimisto ei voi myöntää lupaa tiedonlouhintaan koska ei omista aineistoa. Vastauksessa tullaan viittaamaan myös lakiasiantuntijalta saatuun kommenttiin, että: kun kerran Theseuksen tietosuojailmoitus ei sisällä muuta käsittelyä kuin julkaisemisen ja käyttäjähallinnan, ja jos kyse on alkuperäisen käyttötarkoituksen kanssa yhteensopimattomasta jatkokäytöstä, siihen pitäisi löytyä tietosuojasetuksessa mainittu oikeutus.

Uuden tekijänoikeuslain voimaantulo oletettavasti muuttaa tilannetta ja Theseus-toimiston tulkintaa.

3.4. Saavutettavuus – yhteydenotto ammattikorkeakoulusta

Tausta: eräässä amkissa on opn-prosessin uudistus menossa ja opinnäytetöiden saavutettavuus mietityttää. Asiaa amkissa selvittänyt henkilö konsultoinut asiantuntijaa, jonka tulkinnan mukaan saavutettavuusvaatimukset eivät tällaisenaan koske Theseusta ja opinnäytetöitä, ellei amkit osoita Arenelle rahaa suoraan Theseukseen (ilmeisesti liittyy siihen, onko Arene julkaisija vai ei?).

Saman amkin lakimiehen kommentti: Arene ei ole julkaisija, vaan tarjoaa alustan. Asiaan vaikuttaa myös julkisuuslaki (opn julkistettu asiakirja). Amkien omien alustojen pitäisi olla saavutettavia. Keskustelu siis jatkuu asiasta.

Päätös: Kysytään, voiko selvityksen toimittaa amkit-konsortiolle / Theseus-toimistolle tiedoksi.

3.5. Streamaus – tilannekatsaus / Tiina

Turhaan tallennettu kestoajoja, vaikka mitään liitettä ei tallennettu. Tiina seurannut asiaa. Tällä hetkellä: dc.description.duration tallennuksia 86. Lokakuusta-toukokuuhun n. 30 tallennusta, joista osa virheellisiä, ei ole siivottu vielä pois, huomista (21.5) Theseus-käsittelijöiden webinaaria silmälläpitäen.

Youtubeen tallentamisen koettu hyvä puoli: se hoitaa tekijänoikeuteen liittyvät palkkiot. Theseuksessa tämä vaiva tekijällä/organisaatiolla.

Ehdotus: jos kirjalliseen työhön liittyy Theseuksen ulkopuolelle tallennettu osa, tallennettaisiin tieto siitä ja linkki metadataan lisätietokenttään. Ohjeistetaan näin. Selvitetään lisätietokentän nostamista tietueen etusivu-näkymään.

Päätös: ehdotuksen mukaan.

3.6. Some-nappuloiden poisto Theseuksesta

Tausta: Theseuksen tietosuojailmoituksessa mainitaan Google Analyticsin lisäksi käyttöliittymän some-nappulat, joiden toimintaan muut evästeet liittyvät.

Some-nappuloita on tällä hetkellä käytössä monessa julkaisuarkistossa, mutta sekä Kansalliskirjaston sisällä että sen asiakasorganisaatioiden välillä on ollut keskustelua siitä, pitäisikö ne GDPR-syistä johtuen jättää pois käyttöliittymistä. Tältä osin päätösvalta on jätetty asiakasorganisaatioille.

KK:lla ei ole ainakaan tällä hetkellä suunnitelmia evästeiden hyväksymiseen liittyvien pop uppien tms. lisäämisestä käyttöliittymiin.

Päätös: poistetaan some-nappulat. Minna kysyy KK:lta koskeeko tämä Altmetricsia ja Refworksia.

(Eeva K-H. poistui n. klo. 13.00)

3.7. Rinnakkaistallenteiden näkyminen Finnassa

HH:sta huomio, että Finna näyttää Theseukseen rinnakkaistallennetut julkaisut kirjoina, riippumatta julkaisutyypistä. Vaikuttaa Finnan hakutuloksiin. Käsitelty Finna-webinaarissa toukokuun alussa, jätetty kommentti Finna-foorumille. Finnan käytettävyyssuunnittelijat tutkii asiaa mutta vaatii varmaan seurantaa.

3.8. Theseuksen käännösten korjaus

KK saanut asiakasorganisaatioilta viestiä, että erityisesti englanninkielistä aineistoa tallentavilta henkilöiltä jää usein tallennus kesken, ja syyksi arveltiin viimeisellä tallennussivulla olevien painikkeiden tekstien mahdollinen epäselvyys (Save & Exit, Complete submission).

KK on käynyt läpi julkaisuarkistojen painikkeiden tekstejä, ja ehdottaa muutoksia Theseukseen englanninkieliseen ja ruotsinkieliseen syöttölomakkeeseen:

- ruotsintaa ruotsinkielisen lomakkeen napin ja korvata Complete Submission -tekstin sanalla Slutför
- englanninkielisellä lomakkeella päätössivulla painikkeet muotoon Exit ja Complete submission

Päätös: KK:n ehdotuksen mukaisesti. Kysytty näistä nappuloiden käännöksistä useasti, yllättävä ja tervetullut ehdotus.

4. Käyttörajoitettu kokoelma

4.1. Arene on allekirjoittanut Theseus - muutosliitteet ja ne ovat nyt allekirjoitettavana Kansalliskirjastossa.

4.2. Lisenssityöryhmä on kokoontunut kahdesti ja työstänyt lisenssitekstit valmiiksi.

Työryhmä kartoitti muiden julkaisuarkistojen käyttörajattujen kokoelmien lisenssimalleja taustaksi. Muutokset olivat pieniä. Uudet lisenssitekstit liitteenä.

Päätös: Jaetaan lisenssin kohta 6 kahteen eri kohtaan ja lisenssi hyväksytään näillä muutoksilla.

4.2 Tietosuojailmoitus täytyy myös päivittää.

(palataan tähän jos ehditään tai pienemmällä ryhmällä). [Käsiteltiin Theseus-asiantuntijoiden ja pj:n kesken 24.5.2021]

4.3 Kokoelmaan liittyviä mietittäviä asioita:

- metadatan replikoituminen Finnaan ja Melindaan → onko jotain erityistä
 - o keskustellaan ma KK:n kanssa
- Shibboleth / Mira selvittänyt
 - o lähettänyt viestin amkeille joilla ei ole attribuutti käytössä, jossa ohjeet testauksen tekemiseksi onko se käytössä vai ei. Käytetty lista ei ole ollut aivan ajantasainen ja attribuutin käyttöönotto on aiheuttanut viestienvaihtoja. Mira kysynyt Samulta onko attribuutille vaihtoehtoja.

- Högskolan på Åland – onko mukana postituslistoilla ja missä?
Mira selvittää tilannetta.
- tietueeseen merkintä käyttörajattu tiedosto
- toimintamallit, kun työtä pyydetään saatavaksi
- poistot ja niiden yhteydessä henkilöllisyyden todentaminen
- mahdollinen muistilista pilottiamkeille

5. Wihin integrointi Theseukseen

5.1. Palaverit

- ti 25.5 tulossa Wihin kanssa – aiheena myös käyttörajattu kokoelma.
 - Theseuksen metadatan kuratointi ja massaeditointi. Kuinka paljon tarvetta massaeditoida ja ajankohtaistaa metadatta muutoksien mukaan? Massaeditoinnit työläitä ja tuo helposti mukanaan virheitä. Toisaalta jotkut (esim. kielistandardin muutos) hyviä tehdä. Mutta esim. suuntautumiset yms.
 - Haravointien vaatimukset metadatalle?
 - Jatketaan keskustelua

5.2 Metadatan määrittely menossa Haaga-Heliassa

- HH pilottina Wihi-Theseus-integraatiossa, mutta ei ole mukana käyttörajatussa kokoelmassa. Käyttörajatun kokoelman Wihi-integraatiota pitäisi pilotissa ennakoita. Antti mukana HH:n pilotissa ”Theseus-silmällä”.
- Ohjeistus, julkaisemisen valinta Wihissä

[Eeva K-H palasi kokoukseen n. klo. 13.40.]

6. Justuksen kehittäminen / CSC

Justus-palaverin antia

CSC:llä myönteinen ote Justuksen kehittämiseen liittyvien tilaisuuksien järjestämiseen.

Justuksen kehityksestä tulossa tilaisuuksia aineistohallintaan liittyen.

[Mira poistui 14.00]

7. Tiedotusasioita

Lisenssiryhmä kokoontuu 7.5. ja 25.5.

Käyttörajatun kokoelman kirjastoille palaveri 19.5.

Theseus-kyselytunti pe 21.5.

AMK-rinnakkaistallentajien aamukahvit 24.5

Palaveri Kansalliskirjaston kanssa 24.5.

Päivitetyt kirjastojen yhteyshenkilöt ja laskutustiedot lähetetty Kansalliskirjastoon 12.5

8. Muita mahdollisia asioita

- Open Repository konferenssi. Haasteellinen aika. Katsotaan ohjelmaa tarkemmin ja harkitaan osallistumista.
- avoin TKI-verkosto. Missä mennään?
 - o Theseus-asiantuntijuutta ei kytketty ATT-verkostoon. Verkoston Ohjaamo ei ole kokoontunut. Spostilista avointkio-verkosto toiminnassa. Hankkeella jatkoaikaa lokakuun loppuun asti ja siihen asti aikaa katsoa verkoston toiminnan organisoimista.
 - o Theseus-asiantuntijoiden työaikaa ei käytetä ATT-verkoston toimintaan.

9. Seuraava palaveri

Seuraava kokousaika 9.6 8-9.

10. Kokouksen päättäminen

AMKIT

AMMATTIKORKEAKOULUJEN
KIRJASTOT

Kokous päättyi 14.17.